

om i Landet, og der var flere Steder, man havde under Overvejelse, men Resultatet blev det, at man udtalte, at det enten burde være Viborg eller Vejle. Resultatet blev saa, at man valgte Vejle, men det Projekt, som var oppe den Gang, kom ikke til Gennemførelse. Jeg skal nu gaa over til at berøre, hvad jeg tror, taler til Fordel for Valget af Viborg som Stedet for den ny Anstalt. Der er for det første det, at Viborg Bys Beliggenhed er central, hvilket jo har sin store Fordel for den jydskfynske Befolkning, der fortrinsvis er interesseret i Beliggenheden, idet det er aandsvage fra denne Kreds, der i særlig Grad tænkes anbragte paa denne Anstalt. Dernæst er der Byens Størrelse, og det særegne Forhold, der er til Stede trods Byens Størrelse, at der nemlig ikke i Viborg er noget særligt Handelsrøre og saa godt som ingen Fabrikdrift. Den omboende Befolkning er derhos af Karakter nøjsom og besindig og stiller ikke store Fordringer til Livet, saa at det kan siges, at den vil kunne afgive fortrinligt Materiale til Opsyn ved Anstalterne, hvilket ogsaa er noget, der efter min Mening maa tages i Betragtning. Nu vil der netop, efter hvad der er mig meddelt og efter hvad jeg har fuldstændig Sikkerhed for, i Nærheden af Viborg By kunne erhverves en Ejendom, der formentlig egner sig fortrinlig til dette Øjemed. Ejendommen er beliggende i en Afstand af 2,500 Alen fra Byens Grænse, og den har et Areal af 180 Tønder Land. Den kan med Bygninger og Besætning erhverves for saadant noget som 40,000 Kr. Til Ejendommen hører et Teglværk saa godt som nyt opbygget efter en Brand. Landbrugsbygningerne, som findes paa Ejendommen, kunne tages i Brug og ere anvendelige til den Bestemmelse, som de altsaa fremtidigt skulle fyldestgøre, og Stuehuset, der i en Aarrække har været beboet af velstillede Ejere, egner sig — vel nok med nogen nødvendig Omdannelse — til Bolig for Funktionsfamilier. Jeg skal selvfølgelig ikke komme dybt ind paa Detaillerne i Beskrivelsen af denne Ejendom, men blot sige, at den ligger i Læ mod Vest af den 2,000 Tdr. Land store Viborg Plantage, og med Hensyn til Forbindelsen med Byen — Afstanden er som sagt 2,500 Alen — er Forholdet det, at der kun 200 Alen fra Ejendommen gaar en beplantet Gangsti, som fører til Byen og gør Forbindelsen saa let og bekvem, som man kan ønske den, naar Anstalten ikke skal ligge inde i selve Byen. Jeg tror, at dette har sin store Betydning, og at det er et af de

Punkter, som bør tages med i Betragtning. Det er nemlig hensigtsmæssigt, at de Lærerinder, som have med Skolen at gøre, kunne bo i Byen, saa at de, naar de ikke ere i Funktion, ere borte fra Anstalten og kunne opholde sig i deres vante, hjemlige Omgivelser. Derfor er det af overordentlig stor Betydning, at Anstalten ligger i Nærheden af en større By, hvor man altsaa for det første kan faa disse Lærerinder, og hvor disse Lærerinder for det andet kunne fjerne sig fra Anstalten og begive sig hjem til deres Familiekrede og tilbringe den største Del af deres Eritid der. Over for disse Forhold byder Viborg Betingelser, som vistnok ingen Plads i Landet kan opvise Sidestykke til, og i alt Fald kan Brejning ikke sammenlignes dermed, idet den ligger 2 Mil fra Vejle. Videre skal jeg blot bemærke, at den omhandlede Ejendom ved to Mosedrag er delt i tre Terrainafsnit, af hvilke hver for sig er jævnt og fortrinlig brugbart til Bygeplads, saa at det ogsaa i denne Henseende egner sig til det Øjemed, hvorom der her er Tale. Det ligger i Forholdenes Natur, at Vejforbindelserne paa dette Sted ere overordentlig heldige; Kolding og Ringkøbing Landevej udgaaende fra Viborg adskiller Arealet fra Plantagen, men fra Viborg gaa jo Veje til alle Sider, som ved enhver større By, saa at man har en let Vejforbindelse med alle øvrige Byer. Altsaa ogsaa i denne Henseende — og det er jo ikke uvæsentligt — frembyder denne Plads Fordele. Se vi derimod paa Brejningarealet, saa drejer det sig her, efter hvad jeg har haft Lejlighed til at erfare ad anden Vej end gennem Lovforslaget, om et Areal af 150 Tønder Land, som kunne erhverves for 86,000 Kr., til hvilken Pris Bygningen og Besætningen medfølge, hvilket jo ogsaa var Tilfældet for den Ejendoms Vedkommende, som ligger ved Viborg. Bygningerne ere vurderede til 35,000 Kr., medens Bygningerne ved Viborg ere vurderede til 25,000 Kr.; i den Henseende er der altsaa ikke saa stor Forskel; men man tænker sig ogsaa at forøge det, man kan kalde Brejningarealet, med et Par Smaalodder, saa at Købesummen vilde beløbe sig til i alt ca. 124,000 Kr. Man vil saaledes se, at i Henseende til den rene, blotte Indkøbspris er Forskellen ikke ringe. Men jeg skal indrømme, at dette er mindre væsentligt. Et væsentligt Punkt er derimod, som jeg berørte, de Fordele, som Viborg byder med Hensyn til Afgivelse af Lærerindeemner og Bolig for dem i den Tid, de ikke virke paa Anstalten.